

26. septembar 2015. godine

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Rimski trg 46, Podgorica
Tel. (+382 20) 482 109, 234 105
Web site: www.minpolj.gov.me
e-mail: kabinet@mpr.gov.me

PRESS

Poštovane dame i gospodo,

Hvala na vremenu koje ste izdvojili da propratite današnju press-konferenciju.

1. Ispunjena su sva mjerila u pregovaračkim poglavljima 11, 12 i 13

Usvajanjem Zakona o bezbjednosti hrane i Zakona o šumskom reproduktivnom materijalu, Vlada Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, ispunili su sva mjerila koja je pred nas postavila Evropska komisija u pregovaračkim poglavljima 11, 12 i 13. Sve to je postignuto u roku od 18 mjeseci. Urađene su tri strategije, tri akciona plana, sprovedena je kategorizacija objekata, usvojeno 12 zakona, itd.

Želim da se zavalim svima koji su dali svoj doprinos ovom velikom uspjehu: od zaposlenih u Ministarstvu, aktivnih članova pojedinih radnih grupa, zaposlenih u drugim resorima Vlade, sve do poslanika koji su izglasali pojedine zakone. Posebno zahvaljujem na jednoglasnoj podršci poslanika prilikom usvajanja nekoliko zakona, među kojima izdvajam Zakon o bezbjednosti hrane. To samo pokazuje da ima mnogo prostora za profesionalan rad i da ima mnogo oblasti u kojima je preči interes budućih generacija od dnevne politike.

Ispunjenjem svih mjerila u roku od 18 mjeseci odgovorili smo svim kritičarima, posebno onim koji su, često sa velikim potcjenjivanjem, komentarisali angažovanost mladih. Odgovorili smo na sva podmetanja i ogovaranja kakvih nije bilo malo, jer u Crnoj Gori podmetanja i neistine ne koštaju ništa. Na ovaj način odgovorili smo onako kako to čini profesionalna i odgovorna državna administracija.

Sada je inicijativa na Evropskoj komisiji. Čuo sam da postoje drugi prioriteti u otvaranju pregovaračkih poglavlja. Ali, za mene, sve dok sam ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja, postoji samo jedan prioritet: poljoprivreda i ruralni razvoj! Predano radimo na izradi pregovaračkih pozicija za sva tri poglavlja. Nikog nismo čekali i već smo uradili sve tri pregovaračke pozicije. Sada ulazimo u fazu razmjene mišljenja i testiranja pojedinih zahtjeva, nakon čega će pregovaračke pozicije biti upućene Vladi Crne Gore na usvajanje.

2. Podrška održivom korišćenju planinskih pašnjaka

U skladu sa Agrobudžetom za 2015. godinu Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja obradilo je sve pristigle zahtjeve za pružanje podrške korišćenju planinskih pašnjaka. Administrativna i kontrola na terenu sprovedena je tokom jula, avgusta i septembra. Pravo na podršku ostvarilo je

1.423 poljoprivredna proizvođača, koji su sa 20.189 uslovnih grla boravili na crnogorskim katunima. Iznos podrške je 9€/UG ili ukupno 181.701€. Isplate će biti realizovane naredne nedjelje. Primijećujemo pozitivan trend ukurupljivanja gazdinstva. Naime, broj uslovnih grla po gazdinstvu povećan je sa 12,5 (2010) na 14,2 (2015). Najveći broj korisnika premija je iz Bijelo Polja, Nikšića, Berana, Mojkovca i Kolašina.

3. Podrška stočarskoj proizvodnji

U skladu sa Agrobudžetom za 2015. godinu Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja obradilo je sve pristigle zahtjeve za isplatu premija, i u periodu jun-avgust 2015. godine izvršilo administrativnu i terensku kontrolu.

Tabela 1. Premije u stočarskoj proizvodnji

Zbirni prikaz odobrenih zahtjeva po vrstama za mjeru 1.1.1 za 2015. godinu					
R.br	Mjera	Br. vlasnika	Priplod. grla	Grla za premiju	Premija u €
1	Premije po grlu za krave i priplodne junice	3.039	26.150	13.954	€ 979.580,00
2	Premije po grlu za priplodne ovce	1.094	101.897	58.137	€ 465.096,00
3	Premije po grlu za priplodne koze	161	13.808	8.978	€ 71.824,00
UKUPNO		4.294	141.855	81.069	€ 1.516.500,00

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

4. Podrška za unapređenje kvaliteta sirovog mlijeka

Bolji kvalitet sirovog mlijeka preduslov je za bolji kvalitet finalnog proizvoda. Zato je i ove godine Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja opredijelilo sredstva za podršku unapređenju kvaliteta sirovog mlijeka koja su za 50% veća nego prethodne 2014. godine. Iznos od 150.000€ opredijeljen je za nabavku opreme za unapređenje kvaliteta sirovog mlijeka.

Osim povećanja iznosa u odnosu na 2014. godinu:

- pojednostavili smo proceduru prijavljivanja i odobravanja zahtjeva za podršku;
- raspisali smo poziv odmah po usvajanju Agrobudžeta i produžili rok trajanja na 7 mjeseci (od 01.04.-31.10.2015.);
- proširili krug korisnika podrške (osim proizvođača koji mlijeko predaju registrovanim mljekarama ove godinu uključeni su i proizvođači koji se bave proizvodnjom mliječnih proizvoda koje stavljaju u promet na bilo koji način - od prodaje na gazdinstvu, nakupcima, na tržnicama ili putem maloprodajnih objekata);
- ubrzali smo dinamiku obrade primljenih zahtjeva. Naime, kontrola i odlučivanje po pristiglim zahtjevima vrši se i u toku trajanja Javnog poziva;
- povećali smo premiju za kvalitet mlijeka sa 0,01 na 0,03€.

Sve ovo učinili smo sa cilje da što veći broj poljoprivrednih proizvođača iskoristi ukazanu priliku i sa 60% podrške nabavi opremu za unapređenje kvaliteta svog proizvoda. Očigledno je da se lična investicija poljoprivrednika vraća u vrlo kratkom roku, kroz postizanje veće cijene proizvoda i veće premije za kvalitet?

Po objavljivanju javnog poziva kontinuirano je vršeno obavještenje poljoprivrednih proizvođača putem medija. Službenici Ministarstva i Službe za selekciju stoke više puta bili su gosti u specijalizovanim emisijama, na jutarnjim programima, a informacije su redovno objavljivane i u štampanim medijima.

Do 01.07. primljeno je ukupno 29 zahtjeva za podršku. Od ovog broja 26 podnosioca zahtjeva ispunjavaju kriterijume za isplatu. Ukupna vrijednost podrške odobrenih zahtjeva je **15,374.09€**, dok je vrijednost ukupnih investicija 25,623.48€. Podnosiocima zahtjeva koji ne ispunjavaju kriterijume rješenje o odbijanju zahtjeva biće poslato po završetku javnog poziva.

Od 01.07. do danas primljeno je još 23 zahtjeva za podršku. Ukupna vrijednost ovih zahtjeva za podršku iznosi **19.928,12€**. Komisija Ministarstva je već krenula u obilazak ovih podnosioca zahtjeva. Ukoliko bi i ovi zahtjevi bili odobreni ukupna vrijednost isplaćene podrške će biti 35.302,21€.

Još jednom napominjem da je poziv otvoren do 31.10.2015. godine, da opredijeljena sredstva po ovoj mjeri iznose 150.000€ i da se daje podrška u iznosu od 60% investicije, pa se pitam zašto se za ovu mejru ne jave mali poljoprivredni proizvođači?

5. Otkup mlijeka

U avgustu mjesecu ukupno je otkupljeno 2.305.686 litara mlijeka.

Tabela 2: Otkupljene količine mlijeka za prvih osam mjeseci u periodu 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
januar	1,685,656	1,625,266	1,680,626	1,854,409	1,933,044	1,831,118
februar	1,555,709	1,487,850	1,271,584	1,692,151	1,789,639	1,728,988
mart	1,678,313	1,572,979	1,685,974	1,844,558	1,969,271	1,923,084
april	1,720,256	1,761,648	1,734,218	1,915,333	1,976,805	1,968,590
maj	1,947,064	1,938,584	2,005,440	2,116,055	2,032,920	2,217,878
jun	2,034,338	1,997,195	2,119,933	2,206,726	2,194,721	2,305,707
jul	2,129,272	2,192,343	2,202,959	2,303,049	2,311,896	2,330,535
avgust	2,228,102	2,099,162	2,152,755	2,233,429	2,388,183	2,305,686
Ukupno	14,978,710	14,675,027	14,853,489	16,165,710	16,596,479	16,611,586

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Sve premije za otkupljeno mlijeko obezbijedene su i isplaćene poljoprivrednim proizvođačima na vrijeme.

6. Anketa o radnoj snazi za II kvartal u 2015. godini

Prema Anketi o radnoj snazi sprovedenoj za II kvartal 2015., ukupan broj aktivnog stanovništva iznosio je 247.800, Broj zaposlenih iznosio je 226.100. U poljoprivrednim djelatnostima broj radno angažovanih lica za pomenuti period iznosio je 17.500 ili 7,7% ukupno radno angažovanih lica na teritoriji Crne Gore. Od navedenog broja, 8.000 se odnosio na pripadnike muškog pola, dok je broj radno angažovanih žena iznosio 9.400.

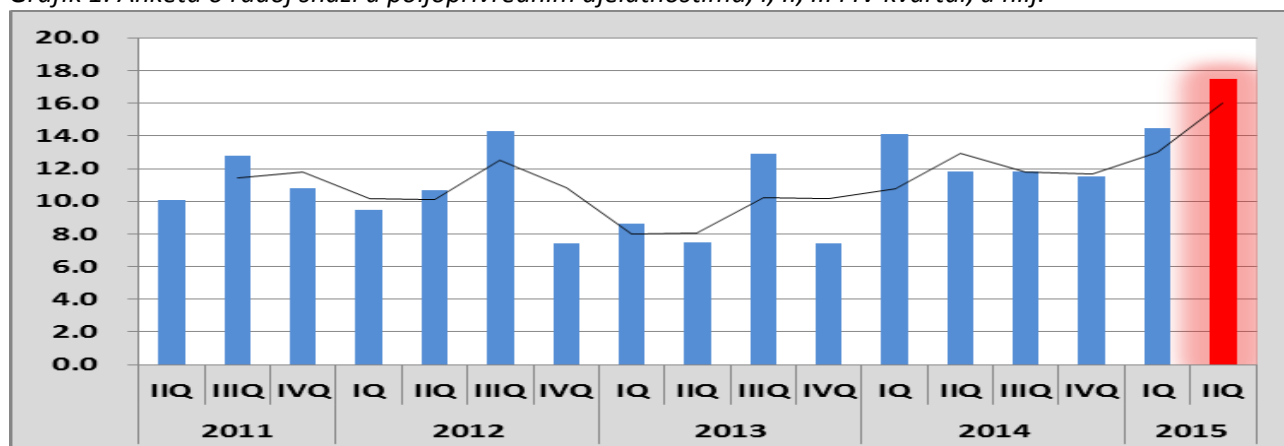
Tabela 2: Anketa o radnoj snazi u poljoprivrednim djelatnostima, I, II, III i IV kvartal, u hilj.

2011				2012				2013				2014				2015			
IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ
9,1	10,1	12,8	10,8	9,5	10,7	14,3	7,4	8,6	7,5	12,9	7,4	14,1	11,8	11,8	11,5	14,5	17,5	-	-

Izvor: MONSTAT

Poređenja radi, u odnosu na isti kvartal 2014. godine, u II kvartalu 2015. broj radno angažovanih u poljoprivredi je viši za 48,3% ili 5.700 lica. U odnosu na II kvartal 2013. veći je za 133,33% ili 10.000 lica.

Grafik 1: Anketa o radoj snazi u poljoprivrednim djelatnostima, I, II, III i IV kvartal, u hilj.

Izvor: MONSTAT

7. Biljna proizvodnja

Zvanično objavljeni podaci u godišnjem izvještaju o biljnoj proizvodnji ukazuju na pozitivan trend i povećanje korišćenog poljoprivrednog zemljišta gotovo u svim kategorijama.

Tabela 3. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama, 2007 - 2014.

ha	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Korišćeno poljoprivredno zemljište	222.223,2	221.703,3	221.536,5	221.297,6	222.914,4	222.890,6	223.131,0	230.321,2
Oranice	4.436,8	4.518,0	4.602,9	4.428,7	5.720,3	5.716,1	5.812,1	6.898,4
Okućnice i/ili bašte	2.002,4	2.021,8	2.041,4	2.032,4	2.017,2	2.028,8	1.992,1	1.832,4
Vinogradi	2.471,6	2.497,6	2.532,8	2.535,7	2.629,2	2.697,0	2.701,8	2.703,3
Voćnjaci- plantazni	770,3	773,6	774,5	779,1	964,5	966,2	970,7	1.099,6
Voćnjaci-ekstenzivni	742,7	745,8	746,6	751,1	997,9	999,6	1.004,2	1.156,8
Rasadnici	32,1	32,1	32,1	32,1	32,1	32,1	32,1	47,3
Višegodišnje livade i pašnjaci	211.767,3	211.114,4	210.806,2	210.738,5	210.553,1	210.450,8	210.618,0	216.583,4

Izvor: MONSTAT

- **Ukupno korišćeno poljoprivredno zemljište** u 2014. godini iznosi 230.321,2 ha i veće je za 3,2% u odnosu na 2013. godini, kada je bilo 223.131,0 ha.
- **Površina oranica** u 2014. godini iznosila je 6.989,4 ha i veća je za 18,7% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 5.812,1 ha.
- **Površina okućnica i bašti** u 2014. godini iznosila je 1.832,4 ha i manja je za 22,3% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 1.992,1 ha.
- **Površina vinograda** u 2014. godini iznosila je 2.703,3 ha i veća je za 0,1% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 2.701,8 ha.
- **Površina voćnjaka (plantažni)** u 2014. godini iznosila je 1.099,6 ha i veća je za 13,3% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 970,7 ha.
- **Površina voćnjaka (ekstenzivni)** u 2014. godini iznosila je 1.156,8 ha i veća je za 15,2% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 1.004,2 ha.

- **Površina rasadnika** u 2014. godini iznosila je 47,3 ha i veća je za 47,4% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 32,1 ha.
- **Površina livada i pašnjaka** u 2014. godini iznosila je 216.583,4 ha i veća je za 2,8% u odnosu na 2013. godinu, kada je bila 210.618 ha.

Tabela 4. *Proizvodnja žita, 2007 - 2014.*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Požnjevena površina, ha								
Pšenica	313,2	313,2	320,8	278,3	504,3	515,6	669,7	738,6
Raž	46,5	51,5	83,4	66,7	175,6	156,6	161,5	182,9
Ječam	206,4	208,3	213,6	193,5	431,8	414,3	405,0	423,7
Ovas	166,9	180,0	162,9	158,8	183,6	179,6	207,2	209,9
Kukuruz za zrno	444,1	439,9	432,1	443,5	608,2	588,2	569,1	650,3
Prinos, t/ha								
Pšenica	2,4	3,5	3,6	3,4	3,2	2,8	3,4	2,9
Raž	1,1	2,9	3,1	3,1	3,1	2,1	3,6	2,9
Ječam	1,2	2,9	2,8	2,8	2,6	2,3	2,9	2,7
Ovas	1,1	2,4	2,5	2,6	2,5	1,6	2,8	2,3
Kukuruz za zrno	2,5	3,6	3,8	3,8	4,2	3,2	5,2	5,1
Proizvodnja, t								
Pšenica	751,7	1.096,2	1.154,9	946,2	1.613,8	1.443,7	2.300,9	2.158,6
Raž	51,2	149,4	258,5	206,8	544,4	328,9	573,6	527,2
Ječam	247,7	604,1	598,1	541,8	1.122,7	952,9	1.182,3	1.147,3
Ovas	183,6	432,0	407,3	412,9	459,0	287,4	585,0	475,9
Kukuruz za zrno	1.110,3	1.583,6	1.642,0	1.685,3	2.554,4	1.882,2	2.945,9	3.304,6

Izvor: MONSTAT

Proizvodnja žita u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu:

- **Pšenica**
 - povećanje požnjevene površine u hektarima (10,3%)
 - smanjenje proizvodnje u tonama (6,2%)
- **Raž**
 - povećanje požnjevene površine u hektarima (13,3%)
 - smanjenje proizvodnje u tonama (8,1%)
- **Ječam**
 - povećanje požnjevene površine u hektarima (4,6%)
 - smanjenje proizvodnje u tonama (3,0%)
- **Ovas**
 - povećanje požnjevene površine u hektarima (1,3%)
 - smanjenje proizvodnje u tonama (18,6%)
- **Kukuruz za zrno**
 - povećanje požnjevene površine u hektarima (14,3%)
 - povećanje proizvodnje u tonama (12,2%)

Tabela 5. *Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira; 2007 - 2014.*

Požnjevena površina, ha	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Crni luk	114,0	108,0	115,2	108,2	110,3	113,6	115,8	122,4
Paradajz	229,1	232,7	230,8	233,2	108,5	110,9	114,4	114,1
Paprika	195,4	201,7	199,8	199,8	166,0	173,0	179,0	179,6
Dinje	39,6	39,7	40,1	40,1	46,0	46,3	46,2	49,6

Lubenice	245,4	246,0	247,8	248,1	305,1	306,8	306,4	471,2
Krastavac	59,5	63,5	69,9	71,1	49,0	42,9	46,9	46,9
Pasulj	100,8	100,4	101,4	100,9	102,9	123,3	138,9	94,0
Kupus	348,1	355,1	370,9	374,1	373,6	371,1	379,2	316,3
Krompir	1.693,4	1.695,3	1.716,3	1.696,6	1.797,6	1.855,5	1.880,7	2.137,7
Prinos, t/ha								
Crni luk	12,8	16,9	16,6	18,0	17,6	14,9	16,7	17,6
Paradajz	32,9	33,3	33,4	33,6	34,0	32,9	33,8	31,0
Paprika	25,5	26,2	25,1	26,3	25,6	23,2	23,3	22,5
Dinje	28,3	29,9	29,8	29,8	29,9	29,3	29,9	25,8
Lubenice	38,3	40,4	40,3	40,3	40,3	39,5	40,4	32,4
Krastavac	29,4	32,2	31,7	31,8	33,4	28,6	30,7	32,2
Pasulj	4,6	6,7	7,4	6,7	6,9	5,6	7,0	8,9
Kupus	14,7	25,9	26,3	28,9	27,9	24,5	29,1	33,0
Krompir	10,5	13,1	15,1	14,6	16,5	11,8	15,3	14,5
Proizvodnja, t								
Crni luk	1.459,2	1.825,2	1.912,3	1.947,6	1.941,3	1.692,6	1.938,7	2.151,4
Paradajz	7.537,4	7.748,9	7.708,7	7.835,5	3.689,0	3.648,6	3.862,7	3.533,3
Paprika	4.982,7	5.284,5	5.015,0	5.254,7	4.249,6	4.013,6	4.169,4	4.042,9
Dinje	1.120,7	1.187,0	1.195,0	1.195,0	1.375,4	1.356,6	1.380,8	1.279,7
Lubenice	9.398,8	9.938,4	9.986,3	9.998,4	12.295,5	12.118,6	12.368,8	15.260,4
Krastavac	1.749,3	2.044,7	2.215,8	2.261,0	1.636,6	1.226,9	1.441,3	1.511,6
Pasulj	463,7	672,7	750,4	676,0	710,0	690,5	965,7	837,5
Kupus	5.117,1	9.197,1	9.754,7	10.811,5	10.423,4	9.092,0	11.034,7	10.442,3
Krompir	17.780,7	22.208,4	25.916,1	24.770,4	29.660,4	21.894,9	28.866,5	31.097,0

Izvor: MONSTAT

Proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira u 2014. godini u odnosu na 2013.:

Crni luk

povećanje požnjene površine u hektarima (5,7%)

povećanje proizvodnje u tonama (10,9%)

Paradajz

smanjenje požnjene površine u hektarima (0,3%)

smanjenje proizvodnje u tonama (8,53%)

Paprika

povećanje požnjene površine u hektarima (0,4%)

smanjenje proizvodnje u tonama (3,1%)

Krastavac

povećanje požnjene površine u hektarima (0,1%)

povećanje proizvodnje u tonama (4,9%)

Pasulj

smanjenje požnjene površine u hektarima (32,3%)

smanjenje proizvodnje u tonama (13,3%)

Lubenice

povećanje požnjene površine u hektarima (53,8%)

povećanje proizvodnje u tonama (23,38%)

Dinje

povećanje požnjene površine u hektarima (7,36%)

smanjenje proizvodnje u tonama (7,32%)

Kupus

smanjenje požnjene površine u hektarima (16,6%)

smanjenje proizvodnje u tonama (5,6%)

Krompir

povećanje požnjene površine u hektarima (13,7%)

povećanje proizvodnje u tonama (7,8%)

8. Pojava karantinskog organizma azijske strižibube

Fitosanitarna uprava dobila je prvi izvještaj sa nalazom karantinskog organizma azijske strižibube (*Anoplophora glabripennis*). Odrasla jedinka azijske strižibube pronađena na teritoriji Opštine Budva, Lastva Grbaljska, na obali riječice Drenovštica, u neposrednoj blizini glavnog puta koji vodi od Jaza prema Tivtu. Azijska strižibuba nije prisutna u Crnoj Gori i njeno širenje prouzrokovalo bi velike štete na značajnom broju vrsta listopadnog drveća. Zbog sve učestalijih pojava ove štetočine u državama članicama EU (Austrija, Njemačka, Francuska, Italija, Holandija, Velika Britanija), Evropska Komisija je u junu ove godine donijela Odluku 2015/893 o hitnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja *Anoplophora glabripennis*. Fitosanitarna uprava radi na prenošenju ove odluke u naše zakonodavstvo. Uz punu saradnju organa lokalne uprave, izvršeno je više obilazaka

lokaliteta radi potvrde sumnje (obezbjeđivanje testera, radnika za sjećenje, merdevine i sl.) i izvršen pregled vrbe (domaćin ovog štetnog organizma) i biljake u neposrednoj blizini. Pregledom je konstatovan veliki broj simptoma, jaje i larve za koje se sumnja da pripadaju *Anoplophora glabripennis*, čija će se potvrda identifikacije trenutno vrši u laboratoriji u Srbiji. Radi spriječavanje eventualnog širenja štetnog organizma bilo je neophodno spaljivanje vrbe.

Moguće je da ćemo izdati mjere zabrane uvoza ili posebne ulsove uvoza za pojedine vrste bilja i drveta (*Acer* spp., *Aesculus* spp., *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Cercidiphyllum* spp., *Corylus* spp., *Fagus* spp., *Fraxinus* spp., *Koelreuteria* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Salix* spp., *Tilia* spp. i *Ulmus* spp.) Bićete informisani o svim naredni koracima.

9. Podrška edukaciji

Vratili se pčelari iz Bolonje.

Organski proizvođači su u Francuskoj.

Vinari idu na prezentaciju vina u OIV u Pariz.

Pripremamo još dva do tri odlaska poljoprivrednika do kraja godine.

10. Vodovodi

Danas otvaramo vodovod Liša – Nikolići - Brajalovića brijeg

Nastavićemo dalje podrški Piperima. Privodim kraju još jedan vodovo: Baće – Potpeće – Radeća. Završena je prva faza upravo. Iskopan je kanal, položen potisni i povratni cjevovod u dužini od 2000m i isti zatrpan.

* *
*

Ovom prilikom još jednom pozivam sve proizvođače da pošalju svoje predloge za nove linije podrške, koje bi mogle biti uvrštene u mjere Agrobudžeta za sljedeću godinu.

